

از خود تا خدا

سرشناسه	: آقانه‌رانی، مرتضی، ۱۳۳۶
عنوان و پدیدآور	: از خود تا خدا / مرتضی آقانه‌رانی
مشخصات نشر	: قم، (خ معلم، پلاک ۱۴، ۵۶۲۵ ۲۵۲ ۰۹۱۲) باقیات، ۱۳۸۶.
مشخصات ظاهری	: ۲۸۵ ص.
شابک	: 9 - 90 - 6168 - 964 - 978
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: انسان (اسلام)
موضوع	: خدا و انسان (اسلام)
موضوع	: انسان (عرفان)
رده‌بندی کنگره	: الف ۲۷ / ۲ / BP ۲۲۶
رده‌بندی دیویی	: ۲۹۷ / ۴۶۶
شماره کتابشناسی ملی	: ۱۰۹۲۹۵۳

از خود تا خدا

حجة الاسلام و المسلمین دکتر مرتضی آقانه‌رانی

ناشر: باقیات

چاپخانه: وفا

شمارگان: ۳۰۰ نسخه

چاپ: اول - ۱۳۸۶

شابک: ۹ - ۹۰ - ۶۱۶۸ - ۹۶۴ - ۹۷۸

قیمت: ۲۴۰۰ تومان

تهیه کننده: گروه فرهنگی راه رضوان

«کلیه حقوق برای گروه فرهنگی راه رضوان محفوظ است»

فهرست مطالب

آشنائی با استاد ۱۳

مقدمه گروه ۱۵

ضرورت خودشناسی

دیدار خداوند ۲۲

کلید بندگی ۲۴

انسان، چگونه موجودی است؟

مرحله جمادی وجود انسان ۳۰

مرحله نباتی وجود انسان ۳۳

مرحله حیوانی وجود انسان ۳۴

مرحله ملکی وجود انسان ۳۴

نسقوط به مرحله حیوانی ۳۶

تفاوت جنبه حیوانی و ملکی در انسان ۳۸

انسان فقیر، خدای غنی ۴۰

امام حسین علیه السلام، قانی فی الله ۴۲

گونه‌های رفتاری انسان

افعال انعکاسی ۴۹

افعال غریزی ۴۹

افعال اختیاری ۵۱

نهی تبعیض نژادی ۵۲

۵۴ زبان مشترک انسان‌ها

انسان و سعادت

۶۰ انسان، استعداد بی‌نهایت

۶۴ دوستی جاه و حبّ ریاست

۶۷ میزان و راهنمای سعادت

۷۱ تنها راه نجات

۷۲ نفس پاک

۷۵ آثار محبت به خداوند

۷۷ ولایت عام و خاص

۷۸ راه ارتباط با امام عصر «عجل الله تعالی فرجه الشریف»

۸۰ ارزش فعل ارادی

۸۱ نکته مهم تربیتی در انجام فعل ارادی

۸۳ چشم دل و منظره آخرت (جایگاه اخروی)

معرفت نفس

۸۹ چیستی نفس

۹۱ مسئولیت دل

۹۲ حالات نفس

۹۲ نفس ملهمه

۹۳ نفس اماره

۹۴ نفس لوازمه

۹۴ نفس مطمئنه

فهرست مطالب ■ ۷

۹۵	زاده‌های معرفت نفس
----	--------------------

عوامل مؤثر در شکل‌گیری شخصیت انسان

۹۹	آغاز تحول فکری در علم روانشناسی
۹۹	نظریه رفتارگرایان
۱۰۰	عوامل تربیتی از دیدگاه رفتارگرایان
۱۰۰	وراثت
۱۰۲	محیط
۱۰۴	نقش محیط مذهبی
۱۰۵	نقش اراده

اراده

۱۱۰	نحوه شکل‌گیری اراده
۱۱۱	تعریف اراده
۱۱۲	تفاوت اراده و امیال
۱۱۵	جایگاه اراده
۱۱۵	مراتب اراده و گام‌های خودسازی
۱۱۵	اصل مشترک در تمامی مراحل کمال
۱۱۸	اراده خدایی

عوامل تقویت اراده

۱۲۳	۱. وفاداری به عهد و پیمان
۱۲۷	۲. ضبط خیال
۱۲۸	راه کارهای کنترل ذهن

۸ ■ از خود تا خدا

۱۲۸	ایمان اعضا
۱۳۴	۳. شکبایی و صبر
۱۳۶	۴. الگوگیری از صاحبان اراده
۱۳۹	۵. برنامه ریزی
۱۴۰	مربطه
۱۴۱	مراحل مربوطه
۱۴۱	الف. مشارطه
۱۴۲	ب. مراقبه
۱۴۳	ج. محاسبه
۱۴۶	د. معاینه
۱۴۷	ه. معاقبه

بررسی علل ضعف اراده

۱۵۳	آرمان‌گرایی و کمال‌طلبی و سواس‌گونه
۱۵۳	شکست‌های پی در پی
۱۵۶	محیط و فضای نامناسب
۱۶۳	توجه بیش از حد به امیال نفسانی

آثار قوت و ضعف اراده

۱۷۱	آثار قوت اراده
۱۷۱	۱. خودیابوری
۱۷۳	۲. سستی‌زدایی
۱۷۳	۳. اعتماد سازی

فهرست مطالب ■ ۹

۱۷۶	۴. دست یابی به هدف
۱۷۶	آثار ضعف اراده
۱۷۶	۱. ناپاوری
۱۷۷	۲. خود کم بینی
۱۷۸	۳. درماندگی
۱۷۸	۴. شکست
۱۷۹	۵. سرخوردگی و کم طاقی

راهکارهای درمان ضعف اراده

۱۸۵	۱. درمان در شرایط زمان
۱۹۱	۲. فضا سازی و تأمین محیط مناسب
۱۹۳	۳. در نظر گرفتن عاقبت کارها
۱۹۴	۴. آسیب شناسی و جبران گذشته
۱۹۴	۵. تلقین درمانی
۱۹۶	۶. سیر در حالات بزرگان

آثار خودشناسی

۲۰۳	۱. خوف الهی
۲۰۶	۲. حقیر یافتن خود در محضر خدا
۲۰۸	۳. شکوفایی فطرت
۲۱۱	۴. دست یابی به مقام بندگی
۲۱۴	۵. دیگرشناسی
۲۱۵	۶. عزت نفس

۷. عظمت اعمال انسان ۲۱۶
۸. جهاد با نفس ۲۱۷
۹. دست یابی به نهایت علم و معرفت ۲۱۸
۱۰. درک تجرّد نفس ۲۱۸
۱۱. خداشناسی ۲۲۱

آثار خودفراموشی و راهکارهای درمان آن

- آثار خود فراموشی ۲۲۷
۱. جهل نسبت به دیگران ۲۲۷
۲. عدم شناخت عالم پیرامون ۲۲۸
۳. دور ماندن از راه حق ۲۲۸
۴. خدا فراموشی ۲۲۹
۵. ادعاهای بی جا ۲۳۰
۶. شقاوت و بدبختی ۲۳۰
- راهکارهای پیشگیری و درمان خود فراموشی ۲۳۰
۱. ایجاد محیط مناسب ۲۳۰
- الف. یافتن دوست اهل بندگی ۲۳۳
- ب: دوری از ناهلان ۲۳۳
- ج: یافتن استاد بیدار دل ۲۳۴
۲. عبرت آموزی ۲۳۵
۳. تفکر ۲۳۵

موانع خودشناسی

۲۴۰	 غفلت
۲۴۳	 حقیقت غفلت
۲۴۵	 انواع غفلت
۲۴۷	 تفاوت انسان با دیگر موجودات
۲۴۸	 ارزش حقیقی انسان
۲۵۰	 ارتباط خودشناسی و اصول دین
۲۵۲	 شناخت فعل خدا
۲۵۳	 ارتباط دین‌شناسی و انسان‌شناسی

کمال خودشناسی

۲۵۷	 دلیل عقلی خودشناسی
۲۵۸	 خودشناسی از دیدگاه قرآن
۲۵۹	 کمال حقیقی انسان
۲۶۱	 بازگشت به سوی خدا
۲۶۶	 تولّد و مرگ اختیاری

تّمّه

۲۶۹	 پرسش و پاسخ
۲۸۳	 کتاب‌نامه

آشنائی با استاد

حجة الاسلام والمسلمین دکتر مرتضی آقائهرانی در سال ۱۳۳۶ در اصفهان متولد شد. تحصیلات مقدماتی علوم حوزوی را در مدرسه حقانی قم و زیر نظر شهیدان گرانقدر، قدوسی و بهشتی به اتمام رسانید. ایشان از رزمندگان پرتلاش دوران دفاع مقدس بوده و همزمان دروس متوسطه و عالی فقه، اصول، فلسفه و تفسیر را در مکتب بزرگانی چون حضرات آیات بهجت، مظاهری و مصباح یزدی (دامت برکاتهم) فراگرفته است. تحصیل در مؤسسات باقرالعلوم، در راه حق، امام خمینی (ره) و اخذ فوق لیسانس روانشناسی در قم، فوق لیسانس عرفان از دانشگاه مکیل کانادا، فوق لیسانس فلسفه غرب و دکترای فلسفه عرفان از دانشگاه بینگهمتون آمریکا، بخش دیگری از کارنامه درخشان علمی ایشان است.

حجة الاسلام والمسلمین تهرانی، ۵ سال به عنوان امام جمعه شهر نیویورک و مسئول مؤسسه اسلامی این شهر فعالیت نمودند و پس از بازگشت از آمریکا تا به امروز به تدریس و تبلیغ در حوزه و دانشگاه و تحقیق و پژوهش در گستره فقه، اصول، اخلاق، عرفان و علوم تربیتی پرداخته‌اند.

در این کتاب، به بررسی و تحلیل آثار گرانمای حضرت
حجۃ الاسلام والمسلمین دکتر مرتضی آقا تهرانی است، برگه دیگر از این
دفتر ارزشمند و مفید را در دسترس علاقمندان مباحث ذی‌قیمت اخلاقی

مقدمه گروه

به یاری خداوند متعال و با عنایت ذوات مقدسه اهل بیت (علیهم‌السلام)، گروه
فرهنگی راه رضوان که عهده‌دار امر تولید و نشر آثار گرانمای حضرت
حجۃ الاسلام والمسلمین دکتر مرتضی آقا تهرانی است، برگه دیگر از این
دفتر ارزشمند و مفید را در دسترس علاقمندان مباحث ذی‌قیمت اخلاقی
قرار می‌دهد، به این امید که مورد رضایت حضرت احدیت قرار گرفته و
اسباب خوشنودی امام زمان (عجل‌الله تعالی فرجه الشریف) را فراهم آورد. در
این اثر پربهای استاد، مباحث خودشناسی به عنوان اولین و مهمترین گام
در مسیر خودسازی، کمال و خداشناسی مورد تحقیق و بررسی وافی قرار
گرفته و ان شاء الله... علاقمندان این مباحث را بهره‌کافی خواهد بخشید.

این کتاب که با عنوان «از خود تا خدا» در اختیار مخاطبان قرار گرفته
است، دارای مباحث متعددی در زمینه ابعاد وجودی انسان و گونه‌های
رفتاری او، مباحث مربوط به اراده و عوامل ضعف یا تقویت آن، آثار و
موانع خودشناسی و همچنین فصلی مجزا تحت عنوان پرسش و پاسخ
است که سؤالات مختلفی را در زمینه خودشناسی و خودسازی پاسخ
می‌دهد. باشد که به خواست خداوند همه ما بتوانیم از این مباحث

ارزشمند در مسیر سعادت و کمال بهره‌مند شویم.

در طلیعه این مقال و در پایان این مجال، فرصت را مغتنم شمرده و از تمامی کسانی که گروه را در به ثمر نشاندن این اثر ارزشمند یاری نموده‌اند، تشکر و قدردانی می‌نمایم و توفیقات روزافزون تمامی زحمتکشان عرصه فعالیت‌های فرهنگی، اسلامی را از درگاه ایزد منان خواستاریم.

گروه فرهنگی راه رضوان